

ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

ЗБІРНИК
НАУКОВИХ ПРАЦЬ
МОЛОДИХ УЧЕНИХ,
АСПІРАНТІВ ТА СТУДЕНТІВ

ОДЕСА
2017

ББК 36.81 + 36.82
УДК 663 / 664

Головний редактор, д-р техн. наук, професор
Заступник головного редактора, канд. техн. наук, доцент.
Відповідальний редактор, д-р техн. наук, професор

Б.В. Єгоров
Н.М. Поварова
Г.М. Станкевич

Редакційна колегія
доктори наук, професори:

Р.В. Амбарцумянц, А.Т. Безусов, С.В. Бельтюкова,
О.Г. Бурдо, Л.Г. Віннікова, О.І. Гапонюк,
О.К. Гладушняк, К.Г. Іоргачова, Л.В. Капрельяц,
М.Р. Мардар, В.І. Мілованов, В.В. Немченко,
Л.А. Осипова, О.І. Павлов, В.М. Плотніков,
І.І. Савенко, О.Є. Сергєєва, Л.М. Тележенко,
О.С. Тітлов, Н.А. Ткаченко, О.Б. Ткаченко,
Г.М. Хмельнюк, В.А. Хобін, Н.К. Черно
О.О. Коваленко, Г.В. Крусір, Д.О. Жигунов

доктори наук:

Одеська національна академія харчових технологій
Збірник наукових праць молодих учених, аспірантів та студентів
Міністерство освіти і науки України. – Одеса: 2017. – 357 с.

Збірник опубліковано за рішенням вченої ради від 04.07.2017 р., протокол № 17
За достовірність інформації відповідає автор публікації

РОЗДІЛ 8

**ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ ІННОВАЦІЙНО-
ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ
ХАРЧОВОЇ ТА ЗЕРНОПЕРЕРОБНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ**

Література

1. МСБО 7 «Звіт про рух грошових коштів»: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/document/92421/МСБО_7.pdf.
2. НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 28 лютого 2013 року № 336/22868: за станом на 08.02.2014 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.
3. Сопко В.В. Організація бухгалтерського обліку, економічного контролю та аналізу: підручник / В. Сопко, В. Завгородній. – К.: КНЕУ, 2004. – 411 с.

МЕТОДИЧНЕ ПИТАННЯ АНАЛІЗУ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Прокопенко О.А., студентка ОКР «Бакалавр» факультету ЕБ і К
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса

Економічна ефективність підприємства в значній мірі залежить від забезпеченості основними засобами та рівня їх використання. При економічному аналізі основних засобів велике значення відводиться системі показників, які в певній мірі свідчать про рівень та динаміку їх ефективності. В сучасній економічній літературі для оцінки ефективності використання основних засобів рекомендується система показників – загальних та часткових. Узагальнюючими показниками використання основних засобів являються фондівдача, фондомісткість та фондорентабельність.

Фондовіддача – показник випуску продукції на 1 грн. вартості основних засобів (f) – визначається як відношення вартості виробленої продукції (Q) до сезонності вартості основних засобів $\overline{OЗ}$ за період часу, що аналізується (квартал, рік):

$$f = \frac{Q}{\overline{OЗ}}$$

Для оцінки продукції слід використовувати вартість виробленої продукції в порівняних цінах. Коли в чисельнику формули вказати прибуток підприємства (прибуток до оподаткування, чистий прибуток П), то фондівдача показує, скільки прибутку припадає на 1 грн. основних засобів, тобто мова іде про рентабельність основних виробничих засобів (P)

$$P = \frac{П}{\overline{OЗ}}$$

Фондомісткість (f_{em}) – показник зворотній фондівдачі і характеризує величину основних виробничих засобів, які потрібно витратити на виробництво 1 грн. прибутку:

$$f_{em} = \frac{\overline{OЗ}}{Q}$$

Деякі фахівці з економічного аналізу пропонують як один з показників використання основних засобів такий показник, як фондотехнічну озброєність праці, що розраховується як відношення вартості основних засобів (активної частини основних засобів) до числа робітників підприємства. На наш погляд цей показник швидше свідчить про потенціал підприємства, а не про ефективність його використання, оскільки в розрахунку відсутній *результат* роботи підприємства (продукція, прибуток) і не може бути показником ефективності використання основних засобів.

Показники використання основних засобів, такі як фондвіддача, фондомісткість, де в якості результату роботи використовують вартість виробленої продукції, мають істотний недолік – їх величина залежить від *цінового фактору* і на наш погляд може характеризувати лише динаміку, а не рівень фондвіддачі. Наприклад, в попередньому році фондвіддача склала 1,80, а в звітному 2,25. В такому випадку можна лише сказати, що фондвіддача зросла на 125 %,.. Взятє неможливо оцінити достатньо чи недостатньо використовується основні виробничі засоби.

Цей недолік фондвіддачі (фондомісткості) можна усунути використовуючи ряд показників, в основі розрахунку яких знаходяться не вартісні, а натуральні вимірники. Мова іде про показники використання *виробничої потужності*. За провідною частиною обладнання на підприємстві розраховується виробнича потужність, рівень використання якої можна розглянути як один з об'єктивних показників використання основних засобів, на який не впливають цінові фактори. Під виробничою потужністю розуміється здатність підприємства до максимального випуску продукції (або переробки сировини) при заданому режимі роботи за одиницю часу (змін, доба, рік). Потужність розраховується і виражається, як правило, в натуральних одиницях виміру (тони, декалітри).

Використання виробничої потужності характеризують такі коефіцієнти:

Коефіцієнт інтенсивного використання ($K_{\text{інт}}$):

$$K_{\text{інт}} = \frac{B_{\text{доб}}}{\text{ВП}_{\text{доб}}}$$

де $B_{\text{доб}}$ – середньодобове виробництво продукції (в середньому за рік);

$\text{ВП}_{\text{доб}}$ – добова виробнича потужність.

Коефіцієнт екстенсивного використання ($K_{\text{екс}}$):

$$K_{\text{екс}} = \frac{T_n}{T_p}$$

де T_n – плановий або фактичний фонд часу роботи підприємства за рік (змін, діб);

T_p – розрахунковий фонд часу роботи підприємства, прийнятий при визначенні річної виробничої потужності, (змін, діб).

Інтегральний коефіцієнт використання виробничої потужності ($K_{\text{інтегр}}$):

$$K_{\text{інтегр}} = K_{\text{інт}} \cdot K_{\text{екст}} = \frac{B_{\text{доб}} \cdot T_n}{\text{ВП}_{\text{доб}} \cdot T_p} = \frac{\Pi}{\text{ВП}}$$

де Π – обсяг продукції (плановий або фактичний);

ВП – річна виробнича потужність.

Як видно, саме коефіцієнти використання виробничої потужності найкраще характеризують рівень використання основних засобів. Особливо це стосується інтегрального коефіцієнта, що характеризує рівень ефективності використання річної потужності (спиртозаводи, лікерогорілочні заводи, олієекстрактні заводи тощо). Так, якщо на спиртовому заводі (зауважимо, що галузь знаходиться в глибокому кризовому становищі) при річній потужності 750 тис. дал. спирту, фактично вироблено 90 тис. дал. інтегральний коефіцієнт використання потужності складає 0,12 (90:750). Це свідчить про низький рівень використання як виробничої потужності, так і основних засобів, яка б не була в цьому випадку фондвіддача.

Інший приклад: на олієекстрактному підприємстві, річна потужність якого по обсягу переробки насіння соняшнику складає 270 тис. т (оліє жирова галузь, що орієнтована переважно на екстракт і являється провідною в промисловому комплексі України). Фактично було перероблено 257 тис. т, а інтегральний коефіцієнт використання

виробничої потужності досяг рівня 0,95 (257:270). В цьому випадку можна говорити як про високий рівень використання виробничої потужності, такі про високу ефективність основних засобів.

Висновки.

1. Як показник ефективності використання основних засобів фондвіддача і є універсальним показником, проте не може показувати рівень використання по причині впливу цінового фактору, а може характеризувати лише динаміку ефективності.

2. Показники, що дійсно можуть характеризувати ефективність використання основних засобів є показники використання виробничої потужності, коефіцієнт інтенсивного, коефіцієнт екстенсивного та коефіцієнт інтегрального використання виробничої потужності.

3. В економічному аналізі доцільно використовувати систему показників: показники, що розраховуються на основі вартісних вимірників – фондвіддача, фондомісткість, фондорентабельність (це універсальні показники і можуть використовуватись в міжгалузевому економічному аналізі) і показники, базою для розрахунку яких є натуральні вимірники – коефіцієнти використання виробничої потужності.

Науковий керівник – к.е.н., доцент Антонюк О.П.

Література

1. Загородній А.Г. та ін. Теорія економічного аналізу. / Навч. посіб. – Львів: Вид-во «Львівська політехніка». – 2012. – 327 с.
2. Економічний аналіз. Навч. посіб / М.А. Болюх, В.З. Бучевський та ін. / За ред. акад. НАНУ, проф. М.Г. Чумаченка. – К.: КНЕУ, – 2003. – 556 с.

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ НА МАЛОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

Лук'янов А.С., студент ОКР «Магістр» факультету ЕБіК
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса

Однією з особливостей організації обліку дебіторської заборгованості суб'єктами малого бізнесу є можливість застосовувати для обліку господарських операцій спрощений План рахунків.

Спрощеним Планом рахунків для обліку і узагальнення інформації про розрахунки з покупцями і замовниками, з підзвітними особами, з іншими дебіторами, з використанням короткострокових отриманих векселів, а також інформації про створення і використання резерву сумнівних боргів передбачений один рахунок 37 «Розрахунки з різними дебіторами». У процесі відображення в обліку розрахунків з покупцями і замовниками за дебетом рахунку 37 відображається купівельна вартість реалізованої продукції, товарів, виконаних робіт, наданих послуг, інших активів, яка включає ПДВ, акцизи й інші податки, збори (обов'язкові платежі), що підлягають перерахуванню до бюджету та позабюджетних фондів і включені у вартість реалізації. За кредитом даного рахунку відображається сума платежів, що надійшла на банківські рахунки підприємства, в касу та інші види розрахунків (наприклад, векселями) за відвантажені товари, продукцію (виконані роботи, надані послуги).

У процесі відображення в обліку розрахунків з підзвітними особами за дебетом рахунку 37 відображається видача грошових коштів під звіт і погашення заборгованості

ВИВЕДЕННЯ НА РИНОК КОНЬЯКУ ДЛЯ ЖІНОК ПІД ТМ «ФРАНЦУЖЕНКА» НА ПРАТ «ОДЕСАВИНПРОМ» Бузинський В.О.	279
SWOT-АНАЛІЗ УКРАЇНСЬКОГО РИНКУ СОЦІАЛЬНОЇ РЕКЛАМИ Ковтонюк Д.В.	282
ВИЯВЛЕННЯ ПЕРЕВАГ НАСЕЛЕННЯ М. ОДЕСИ ЩОДО ЗМІСТУ ТА ФОРМ РЕКЛАМНИХ ПОСЛУГ Берченко К.А.	284
АНАЛІЗ РЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИННОГО ТУРИЗМУ В ОДЕСЬКОМУ РЕГІОНІ Жихарева Н.О.	286
МАРКЕТИНГОВИЙ АНАЛІЗ ТУРИСТИЧНОЇ СФЕРИ МІСТА ОДЕСА Новак В.І.	288
СТАН УКРАЇНСЬКОГО РИНКУ СОКОВОЇ ПРОДУКЦІЇ Махно Н.О.	289
PROBLEMS AND DEVELOPMENT PROSPECTS OF THE FISHING INDUSTRY IN UKRAINE Shuvalova Anastasia.....	291
MINIMIZING THE IMPACT OF ASF ON UKRAINIAN ECONOMICS Patyukova N.S.	293
ОЦІНКА ОПТИМАЛЬНОЇ СТРУКТУРИ КАПІТАЛУ АГРОХОЛДИНГА «KERNEL» Федорова Т.С.	294
ДІЛОВА АКТИВНОСТЬ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ КАПІТАЛІЗАЦІЇ Смертенюк Н. Ю.	297
СОБІВАРТІСТЬ ПРОДУКЦІЇ ЯК ГОЛОВНИЙ ІНДИКАТОР КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА Номеровська Т.С.	299
ОЦІНКА ОПТИМАЛЬНОЇ СТРУКТУРИ КАПІТАЛУ ПАТ «МИРОНІВСЬКИЙ ХЛІБОПРОДУКТ» Мініна В. О.	301
ВІДТВОРЕННЯ ОСНОВНОГО КАПІТАЛУ Кіщенко А.М.	303
КОНТРОЛЬ ДОСТОВІРНОСТІ ОБЛІКОВОЇ ІНФОРМАЦІ ЩОДО ТОВАРНО-МАТЕРІАЛЬНИХ ЦІННОСТЕЙ ПІДПРИЄМСТВА Жиговська А.В.	305
КЛАСИФІКАЦІЯ ГРОШОВИХ КОШТІВ ДЛЯ ПОТРЕБ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ Мартинівська О.С.	307
МЕТОДИЧНЕ ПИТАННЯ АНАЛІЗУ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ Прокопенко О.А.	309

Наукове видання

**Збірник наукових праць
молодих учених, аспірантів
та студентів**

Головний редактор акад. Б.В. Єгоров
Заст. головного редактора, канд. техн. наук Н.М. Поварова
Відповідальний редактор акад. Г.М. Станкевич
Технічний редактор Т.Л. Дьяченко